

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2550 ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ) พร้อมด้วยคณะ ไปตรวจราชการกรณีปลาตายในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง

ในการตรวจราชการครั้งนี้ ได้เดินทางไปยังสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดอ่างทอง เพื่อรับฟังบรรยายสรุปผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหากรณีน้ำเน่าเสีย ทำให้ปลาตาย เป็นจำนวนมาก ซึ่งในการประชุมประกอบด้วย นายสุเมธ แสงนันทนวล รองผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอ่างทอง ดร. อนุพันธ์ อธิฐรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักจัดการ คุณภาพน้ำ กรมควบคุมมลพิษ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ในช่วงเช้า จังหวัดอ่างทองได้มีการประชุมคณะทำงานเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้ว่า ราชการจังหวัดอ่างทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดอยุธยา และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งชาวบ้าน เพื่อกำหนดแนว ทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาพร้อมกันและนำผลมาประมวลในวันที่ 16 มีนาคม 2550 โดยกำหนดประเด็น การแก้ไขปัญหาในประเด็นสำคัญ ๆ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การตรวจสอบหาสาเหตุปลาตาย

ที่ประชุมมอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง (นางสาวเบญจวรรณ อานเป็ร็อง) กำกับดูแลในพื้นที่ ซึ่งในเบื้องต้นสันนิษฐานว่าอาจมาจากสาเหตุดังนี้

- 1.1 เวื่อน้ำตาลลุ่ม
- 1.2 เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสีย

ที่ประชุมจึงได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นคณะทำงานแก้ปัญหา ร่วมกัน โดยให้กรมควบคุมมลพิษและกรมโรงงานอุตสาหกรรมร่วมกันติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใน แม่น้ำเจ้าพระยาต่อเนื่องทุกวัน และตรวจสอบโรงงานบริเวณโดยรอบ จำนวน 4 โรงงาน ประกอบด้วย 1) โรงงานกระดาษสุภัทร์ธนากร เปเปอร์มิล 2) โรงงานไทยเรยอน 3) โรงงานไทยคาร์บอนแบลค และ 4) โรงงานอายิโนะวะกะวะ (ผลิตผงชูรส)

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยา

การตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาในเบื้องต้น พบว่า คุณภาพน้ำช่วงท้ายน้ำ (ตั้งแต่ อ.สามโคก ถึง ป้อมเพชร อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา) และช่วงต้นน้ำ (อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา ถึง อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง) เกณฑ์คุณภาพน้ำพอใช้ ส่วนในช่วงกลางน้ำ (ตั้งแต่ป้อมเพชร อ.พระนครศรีอยุธยา ถึง อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา) เกณฑ์คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก พบว่ายังมีปลาตาย

การติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์

กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยกำหนดตรวจวัดรายวัน บริเวณตั้งแต่ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี ถึง อ.ป่าโมก จ.อ่างทอง และการตรวจวัดรายครึ่งชั่วโมง โดยติดตั้งชุดตรวจวัดอัตโนมัติ บริเวณ อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา และ อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา โดยสรุปผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2550

สถานี	ผลการตรวจวัด			
	ออกซิเจนละลาย (DO) (มก./ล.)	ค่ากรด-ด่าง (pH)	ค่าการนำไฟฟ้า (ไมโครซีเมนต์/ซม.)	เกณฑ์คุณภาพน้ำ
ต.ลำแล จ.ปทุมธานี	3.4	7.2	240	พอใช้
ต.สามโคก จ.ปทุมธานี	3.9	7.8	232	พอใช้
ท้ายโรงงานกระดาษ อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	4.5	7.1	210	พอใช้

ในส่วนของการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรม ได้เริ่มดำเนินการในช่วงปลายของวันที่ 14 มีนาคม 2550 โดยดำเนินการตรวจสอบโรงงานอาซิโนะทะเละระ โดยมีการเก็บตัวอย่างน้ำทั้งจากปากท่อของโรงงาน และเก็บตะกอนดินปากปล่องที่ปล่อยน้ำ เพื่อทดสอบคุณภาพน้ำทิ้งต่อไป

ในส่วนของการตรวจสอบคุณภาพน้ำในแม่น้ำ กรมควบคุมมลพิษได้แบ่งเขตการตรวจร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี

ประเด็นที่ 2 ในเรื่องของความเสียหาย

ที่ประชุมมอบให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายสุเมธ แสงนิมნวล) เป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งสรุปในเบื้องต้นได้ดังนี้

2.1 ได้มีการสำรวจผู้ได้รับความเสียหายในเบื้องต้น พบว่า ผู้เลี้ยงปลากระชังได้รับความเสียหาย จำนวน 65 ราย ซึ่งโดยประมาณการลงทุนจะอยู่ที่จำนวน 4-5 แสนบาท/ครัวเรือน ในเบื้องต้นได้มีการดำเนินการแก้ปัญหา ดังนี้

2.1.1 จังหวัดอ่างทองได้ประกาศให้เป็นเขตภัยพิบัติและสำรองงบประมาณฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือประมาณ 20,000 บาท/ราย

2.1.2 เสนอขอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อสนับสนุนงบประมาณจ่ายค่าช่วยเหลือให้กับผู้ได้รับความเสียหายอย่างน้อย 50 % ของความเสียหาย เช่นเดียวกับกรณีปัญหาอุทกภัย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้สั่งการให้จังหวัดอ่างทองสำรวจข้อมูลความเสียหายให้ละเอียดชัดเจน เพื่อเตรียมความพร้อมในด้านการช่วยเหลือ และได้เสนอขอสนับสนุนพันธุ์ปลาจากบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ เพื่อช่วยเหลือต่อไป

การแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

จนถึงปัจจุบันได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

1. กรมชลประทานได้ระบายน้ำเพิ่มเติมดังนี้

1.1 ระบายจากเขื่อนเจ้าพระยา จ.ชัยนาท จาก 60 ล้าน ลบ.ม./วินาที เป็น 80 ล้าน ลบ.ม./วินาที เพื่อเจือจางน้ำเสีย

1.2 จากเขื่อนพระรามหก อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 10 ลบ.ม./วินาที

1.3 จากประตูน้ำน้อย (อ.บางบาล) จำนวน 105 ลบ.ม./วินาที

จากนั้นคณะผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นางอรพินท์ วงศ์ชุมพิศ) ได้เดินทางไปยังหมู่บ้านญี่ปุ่น จ.พระนครศรีอยุธยา เพื่อติดตามสภาพน้ำเสียที่ไหลมาจากจังหวัดอ่างทอง โดยหัวหน้ากลุ่มงานสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายงานว่า ในช่วง 13.00 น. วัดค่าคุณภาพน้ำที่จุดตรวจวัดพญูเชิงได้ค่า DO 0.9 มก./ล. แต่ไม่มีปลาตาย และคุณภาพน้ำที่บริเวณวัดทรงกุศล ซึ่งห่างจากจุดตรวจวัดพญูเชิง 2 กิโลเมตร เมื่อเวลา 17.00 น. พบว่า ค่า DO ประมาณ 0.4 มก./ล. มีปลาไหลขึ้นมาหายใจ ซึ่งจากการสอบถามชาวบ้าน พบว่า บริเวณดังกล่าวในเวลากลางวัน ปัญหาปลาไหลขึ้นมาหายใจไม่มี แต่ในช่วงเย็นมีค่า DO ต่ำ อาจเป็นเพราะไม่มีแสงแดด พืชน้ำไม่ทำการสังเคราะห์แสง ค่าออกซิเจนจึงมีน้อย

ข้อเสนอแนะ ผต.ทส.

ได้เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอ่างทอง เฝ้าระวังคุณภาพน้ำและส่งรายงานคุณภาพน้ำตลอดเวลา เพื่อให้มีมาตรการหาแนวทางป้องกันได้ทันสถานการณ์เตือนภัยให้กับจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดปทุมธานี

2. ขอให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด (นายสุเมธ แสงนันทนวล) ได้เร่งดำเนินการในการให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น และสนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือในระยะยาวต่อไป และเห็นควรทำการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับชาวบ้านเพื่อลดแรงกดดันจากความไม่พอใจของผู้ได้รับความเสียหาย

3. ได้สั่งการให้หัวหน้ากลุ่มสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฝ้าระวังติดตามคุณภาพน้ำในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตลอดเวลา และรายงานสถานการณ์ให้จังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดปทุมธานีทราบ เพื่อหาแนวทางป้องกันต่อไป